

GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn

DR Byen

Emil Holms Kanal 20

DK - 0999 København C

T +45 3520 3040

www.dr.dk

29. juni 2020

Kære

Du har den 6. juni 2020 klaget over programmet 'Shitstorm' på P1. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi: Journalen

Etikchef Anja Lundberg Andersen

Konst. underdirektør Lasse Ring Christensen

Seniorkonsulent Mikkel Vincentz Pedersen

Redaktionschef Jakob Sloma Damsholt

Direktør Henrik Bo Nielsen, DR Kultur, børn og unge

Gennemgang af sagen

Den 6. juni 2020 henvender en lytter, [redacted] (herefter benævnt Klager) sig til DR med en klage over programmet 'Shitstorm' på P1 med titlen "Da internettet gik i sort."

Klager skriver til DR: *"Jeg har netop lyttet til P1s program Shitstorm. Dette program bar præg af, at værterne ikke kunne være i sig selv i sin iver efter at drive klakørvirksomhed over den unge mand, der bl.a. opfordrer til nedbrænding af politistationer i USA. Det kan ikke undskyldes, at det skulle være amerikanske politistationer - og ikke danske - der skulle nedbrændes. Gæsten har opfordret til vold uanset hvad han forsøgte at forklare sig med i udsendelsen.*

Det er vel i orden at invitere ham, men det er ABSOLUT ikke i orden at værterne så helt åbenlyst "skamroste" hans personlighed og hans indlæg i aviserne. De skal heller ikke gøre det modsatte MEN FORHOLDE SIG NEUTRALE!!!

Efterfølgende interviewede / eller forsøgte de at interviewe Søren Espersen fra DF om racisme. Dette interview gik helt galt da værterne - i stedet for at lytte til Søren Espersen - brugte laaaannng tid på at interviewe en del mennesker, der - NATURLIGVIS - alle kunne berette, at der findes racisme i Danmark. De interviewede var naturligvis (stort set) alle ikke etnisk danske. Søren Espersen blev da heldigvis så harm over værternes vinkling af historien, at han valgte at forlade interviewet under protest.

Jeg synes de pågældende værter skal have en kraftig næse for begge interviews. Faktisk mener jeg de burde fratages værtsskabet for programmet også fordi dette IKKE er den eneste gang de to værter antager en, hvad jeg vil kalde "underlig" holdning til de sager de omtaler. Som et absolut minimum skal de i næste uges program beklage deres uprofessionelle attitude i programmet!

Jeg ved ikke om i stadig har en Lytternes Ombudsmand. Hvis I har det, insisterer jeg på, at denne klage indbringes for ham. Jeg synes at de i min klage omtalte forhold er så vigtige at få grundigt undersøgt, at en udtalelse (læs "sludder for en sladder") af de pågældende værter og deres overordnede IKKE er nok."

DR's svar til klager

Redaktionschef på P1 Jakob Sloma Damsholt svarer Klager den 16. juni 2020:

"I programmet bliver Søren Espersen præsenteret for to elementer som vi beder ham forholde sig til ift. sin udtalelse om at der ikke findes racisme i Danmark. Det ene element var tre undersøgelser, der peger på diskrimination og det andet er en voxpop, med folk der fortæller om egne erfaringer, herunder en mor der har to børn, som er mulatter.

Hensigten med programmet var på den baggrund at blive klogere på Søren Espersens definition af racisme og samtidig finde ud af om udsagnet er noget han føler eller ved.

Der er med andre ord tale om helt gængse journalistiske spørgsmål og ikke at de to værter har nogen holdning til eller mening om emnet.

Vi opnår ikke det med interviewet, der var tiltænkt og det tager vi selvfølgelig vores del af ansvaret for og er ærgerlige over. Det er også blevet behandlet grundigt i vores efterkritik i programmet.

Ift. den respekt som værterne udtrykker overfor Yazdani handler den om hans evne til refleksion og selvkritik, herunder at han fortryder en del af hans oprindelige udsagn. Den er ikke udtryk for en støtte til hans holdninger."

Den 16. juni henvender Klager sig til lytternes og seernes redaktør med ønske om en fornyet behandling sagen.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Det følger af DR's etiske retningslinjer og herunder afsnittet om DR's værdier, at DR lægger afgørende vægt på grundig research, hæderlighed og ordentlighed i programarbejdet. DR taler ikke mod bedre vidende og har ikke skjulte dagsordner. Der må ikke kunne rejses berettiget tvivl om DR, produktionernes eller medarbejdernes integritet. DR skal være fair over for alle parter, holdninger og synspunkter gennem en upartisk og kritisk journalistik. DR favoriserer ikke bestemte samarbejdspartnere eller interesser.

Påstandene fra Klager falder i to dele. For det første at programmets værter ikke forholdt sig neutrale, men roste udsendelsens første gæst, debattøren Jens Philip

Yazdani (JPY) for dennes holdninger. Dermed rejses der en påstand om, at programmet overtrådte de etiske retningslinjer om upartiskhed og fair behandling over for alle. Klager skriver:

"Det er vel i orden at invitere ham, men det er ABSOLUT ikke i orden at værterne så helt åbenlyst "skamroste" hans personlighed og hans indlæg i aviserne. De skal heller ikke gøre det modsatte MEN FORHOLDE SIG NEUTRALE!!!"

JPY var inviteret ind, fordi han i ugen op til udsendelsen havde skrevet en opdatering på sociale medier, som havde givet anledning til mange kritiske kommentarer. Her opfordrer JPY til nedbrænding af flere politistationer i USA oven på sagen om den dræbte George Floyd og protesterne desangående.

I programmet læser værten Mads Aagaard (MAA) en sammenfatning af JPY's synspunkt op, og gæsten JPY bekræfter, at sammenfatningen dækker. MAA siger:

"I USA har demonstranter brændt mindst én politistation af efter drabet på George Floyd. Det er godt. En proportionel og effektiv aktion. Når politiet konsekvent slakter sorte mennesker, imens myndighederne mere eller mindre passivt ser til, bør befolkningen selvfølgelig tage skeen i den anden hånd og stoppe politiet. Det er altså godt, at politistationer brændes af, men det er ikke nok. Atlanta-rapperen og aktivisten 'Killer Mike', som jeg i øvrigt skatter utrolig højt, sagde i en tale forleden: At de sorte ikke skulle brænde deres eget hjem af, men i stedet brænde det racistiske system ned til grunden. Det er jeg enig med ham i, men jeg synes godt, at han kunne tilføje, at alt imens de venter på næste valg, kunne de godt brænde nogle flere politistationer af."

I forhold til den første påstand, så præciserer Klager ikke, hvad han finder er en 'skamrosning' fra værternes side af JPY's synspunkt om afbrænding.

Den mandlige vært Mads Aagaard (MAA) giver i interviewet udtryk for, at han respekterer gæsten for dennes kamp for sit standpunkt og evne til refleksion i forhold til holdbarheden af det, som han har udtrykt på de sociale medier.

MAA siger:

Værten siger: "Jeg sidder og følger denne proces, for jeg har også haft dig i studiet før, og du er en ung og velformuleret idealist. Hvis jeg skulle tale som rapperen Tessa ville jeg sige, at du er 'ben'. Du er rimelig iskold over for at sige din mening, og du har også været i stormvejr før. Du er sådan rimelig fattet, går ind og ud af, og det har jeg stor respekt for. Og du bærer præg af en stor selvindsigt. For eksempel bliver du spurgt sent om aftenen, inden din søvnløse nat, og der skriver du: Nu vil jeg prøve at sove på det. Og så må vi se i morgen. Og det synes jeg faktisk er utrolig ærligt, at det er det her med

den overvældende modkritik, der gør, at du simpelthen stopper op og siger: Jeg bliver simpelthen lige nødt til at tænke det her igennem én gang til."

Det er ikke min opfattelse. MAA taler om, at han har fulgt debatten på sociale medier om JPY, og i den sammenhæng anser værten MAA JKY for at være idealist. Men han gør det i en sammenhæng, som refererer til, at JKY ikke dukker sig, når hans opdateringer på sociale medier skaber protest. Det er også i den sammenhæng, jeg forstår henvisningen til, at JPY er 'ben' – hvilket jeg opfatter sådan, at JPY vedstår sig det, han har skrevet. Dernæst refererer værten til, at JPY har selvindsigt i den forstand, at han vil 'sove på det' – altså overveje sit synspunkt. Der er ikke noget sted i udtalelsen, hvor DR-værten udtrykker sympati med selve budskabet fra JPY. Programmet 'Shitstorm' beskæftiger sig med mennesker og temaer, som har ført til en betydelig offentlig debat på sociale medier (heraf navnet 'Shitstorm'). Programmet gennemgår i den forbindelse JPY's udtalelse på sociale medier.

Dernæst rejser Klager den anden påstand vedrørende resten af udsendelsen. I den del af programmet er gæsten næstformanden for Dansk Folkeparti, Søren Espersen. Emnet var racisme i Danmark. Her er Klagers påstand, at værterne ikke lod Espersen komme til orde for at forsvare sit synspunkt, men i stedet brugte tiden på voxpop med mennesker, som kunne modbevise Espersens opfattelse. Søren Espersen var inviteret ind, fordi han på sociale medier havde givet udtryk for – og modtaget mange reaktioner på – at han ikke mente, at der er racisme i Danmark.

Klager skriver:

"Efterfølgende interviewede / eller forsøgte de at interviewe Søren Espersen fra DF om racisme. Dette interview gik helt galt da værterne – i stedet for at lytte til Søren Espersen – brugte laaaannng tid på at interviewe en del mennesker, der – NATURLIGVIS – alle kunne berette, at der findes racisme i Danmark. De interviewede var naturligvis (stort set) alle ikke etnisk danske. Søren Espersen blev da heldigvis så harm over værternes vinkling af historien, at han valgte at forlade interviewet under protest."

Den næste påstand drejer sig om 'Shitstorms' behandling af DF-næstformanden Søren Espersen (SE).

Indslaget med SE varer knap ti minutter. I de første fire minutter interviewer både den mandlige og kvindelige vært SE om hans opfattelse af, at der ikke er racisme i Danmark. Værterne refererer forskellige forskningsresultater fra Danmarks Statistik, Ankestyrelsen og DR, som blandt andet viser, at kvinder med tørklæde skal søge langt flere jobs (60 procent) for at få et job. SE afviser præmissen og siger blandt andet: *"Jeg ser ikke Danmark som et racistisk land. Og det tror jeg ikke, at der er andre nogensteder i verden, der gør. Jeg tror, at vi skal være stolte over den måde, vi organiserer os på i Danmark, at vi har et frit studievalg for alle. Det er gratis at gå, uanset hvilken hudfarve, man har. Og så sker der af og til unødvendigt grimme ting af folk, der bliver råbt efter, fordi de har en anden hudfarve. Sådan vil det være i alle samfund, men generelt nej – vi har ikke racisme i Danmark."*

Det forekommer derfor tydeligt, at interviewet bygger på to forskellige præmisser. Værterne taler om racisme som et begreb med en bredere definition, end SE gør, der indsnævrer racisme-begrebet til at dreje sig om negative holdninger til mennesker med en sort hudfarve.

Den mandlige vært spørger derefter SE, om Københavns Universitet, Ankestyrelsen og DR med deres undersøgelser tager fejl, hvortil SE svarer:

"Hvad i himlens navn har det at gøre med hudfarve? Mig bekendt er muslimer ikke en race, der er hvide, sorte, brune og blå. Jeg taler om hudfarve", ..værten bryder ind.

SE: "Jeg bryder mig ikke om, at du bryder ind, for det gjorde du ikke i forhold til Yazdani.".(værten siger: Ah, hold op!)...SE: "Jo, det gjorde du ikke. Og i øvrigt skildrede du ham som en meget, meget spændende person..(MAA bryder ind: Jeg synes da også, at du er spændende!)"

SE: "Ah, men ved du hvad! Jeg synes, at det er kvalmende, at du står og roser i radioen en mand, som opfordrer til hærværk og ildspåsættelse."

MAA: "Giv et eksempel på, at jeg har rost ham, Søren Espersen."

SE: "Ja, men han er en idealist, en ung spændende idealist, og du synes, at han er en ærlig mand, og tænk hvis det var mig!"

Herefter følger en voxpop, som den kvindelige vært har lavet vedrørende spørgsmålet, om der findes racisme i Danmark.

Sanne Sigal Benmoyal (SSB) den kvindelige vært spørger derefter SE, om de mennesker lyver om racisme i Danmark.

SE: "Denne her udsendelse bliver mere og mere surrealistisk, og jeg gider sgu snart ikke være med mere. Hør hvad jeg siger! Hvor mange af de mennesker, I har spurgt, er sorte mennesker. Er det bare udlændinge, er det muslimer (SSB: Nej, det er det ikke.)...jeg

kommer ind her til sidst og har ganske få minutter til at forklare det, jeg vil. Men det skider I på. I går ud og snakker med en hel masse om alt muligt andet. Nu er vi inde på grønlandere. Jeg har en kæmpe grønlandsk familie. Hvad Fanden er meningen!"

SSB: "Men det er vel også racisme?"

SE: "Den måde I har stillet det op på er surrealistisk, og det er unfair over for mig, og jeg gider ikke deltage i det mere."

Herefter forlader SE studiet.

I forhold til Klagers påstand om, hvad DR gjorde forkert, så anfægter Klager, at DR brugte uforholdsmæssigt lang tid på voxpop i forhold til interview med SE.

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at redigeringsretten ligger helt hos DR. Det er DR, som beslutter, om der skal indgå en voxpop, og hvor længe, den skal vare, i forhold til det samlede interview. Imidlertid opfatter jeg ikke, at det er her, det største problem ligger. Værtsparet og SE er åbenlyst ikke enige om selve præmissen for at diskutere racisme. Blandt andet derfor går det skævt mellem de to parter. SE bringer den forrige gæst, JPY, ind i interviewet, fordi SE hævder, at der foregik en forskelsbehandling. SE hævder ligeledes, at forskelsbehandlingen bunder i, at den mandlige vært, MAA, har en sympati for JPY, som denne ikke har over for SE, og derfor giver værten SE en dårligere behandling.

Det er DR's opgave at være fair over for alle parter gennem en upartisk og kritisk journalistik. Der foregår en kamp om magten over interviewet her, men SE har ikke krav på at dreje interviewet hen på den forrige gæst, JPY, selv om det skulle være et ønske fra SE's side. Det er derfor heller ikke i strid med DR's fairness-bestemmelser i de etiske retningslinjer, når værterne afviser at gå ind på SE's præmis for at diskutere interviewet med JPY. Emnerne i det første interview og i det andet interview med SE er overlappende i den forstand, at begge 'shitstorme' er afledt af begivenhederne i USA med 'Black Lives Matter-bevægelsen'. Det havde måske sikret lytterne en bedre forståelse af interviewet med SE, hvis værterne som led i god research og fair fremstilling havde oplyst lytterne om, inden selve interviewet gik i gang, at SE har en anden opfattelse af racisme-begrebet end værterne, og hvad SE's opfattelse går ud på. Hensigten med DR's grundlæggende bestemmelser om god research og upartisk, men kritisk journalistik er, at lytterne – DR's brugere – skal være helt klar over, hvad der er forudsætningerne for eksempelvis et interview i 'Shitstorm'. Det kan man stille spørgsmålstejn ved om lykkedes i omtalte program.

Store dele af interviewet med SE kom til at forme sig som et indforstået skænderi mellem især den mandlige vært og SE.

"DR's etiske retningslinjer er ikke en facitliste, men derimod en ramme for det journalistiske arbejde i DR. Derfor er dialogen omkring etikken et vigtigt element i de redaktionelle processer."

Sådan står der i introduktionen til DR's etik. Netop i erkendelse af at de etiske retningslinjer ikke er en facitliste, men åben for fortolkning og med en vis margin for forskellige skøn, er det min opfattelse, at der her var tale om et interview med SE, som havde mangler i research og fremstilling, men omvendt var der ikke tale om mangler og fejl i en sådan grad, at der efter min vurdering er tale om brud på DR's grundlæggende etiske værdier.

Det er – uanset andres meninger om kvaliteten af de valg, der bliver truffet – DR's ret alene til at sammensætte og vælge de enkelte bestanddele i et program som 'Shitstorm.' Og det er ikke gæsternes opfattelse af, hvad de helst vil tale om, som skal dominere, heller ikke selv om en gæst bliver vred og udvandreren som i tilfældet med SE. Jeg læser svaret fra redaktionschef Jakob Sloma Damsholt sådan, at han et stykke ad vejen erkender, nogle af de samme kritikpunkter. Når han skriver: *"Hensigten med programmet var på den baggrund at blive klogere på Søren Espersens definition af racisme og samtidig finde ud af om udsagnet er noget han føler eller ved.*

Der er med andre ord tale om helt gængse journalistiske spørgsmål og ikke at de to værter har nogen holdning til eller mening om emnet.

Vi opnår ikke det med interviewet, der var tiltænkt og det tager vi selvfølgelig vores del af ansvaret for og er ærgerlige over. Det er også blevet behandlet grundigt i vores efterkritik i programmet."

DR burde have været helt bekendt med Espersens racismeopfattelse, inden udsendelsen blev sendt live. Men der ligger også en erkendelse fra DR's side af, at interviewet ikke levede op til redaktionens intentioner.

Konklusion og sammenfatning

En lytter klagede over 'Shitstorm' på P1 fra den 6. juni 2020. Lytteren mente, at værterne på den ene side skamroste den unge debattør Jens Philip Yazdani for dennes bemærkninger om, at der burde brændes flere politistationer af i USA. Mens værterne på den anden side gav næstformanden i Dansk Folkeparti, Søren Espersen, en dårlig behandling ved blandt andet at bruge alt for lang tid på en voxpop om racisme i stedet for at høre Søren Espersen.

Klager får ikke medhold i sine påstande. I det første interview roste den mandlige vært gæstens villighed til at vedstå sig sine kontroversielle standpunkter og evne til at reflektere over, om den måde, han selv havde fremsat dem på, var den rigtige. Det var inden for programmets ramme og DR's etiske retningslinjer.

I det andet interview – kørte interviewet af sporet. Primært fordi værtsparret og gæsten, Søren Espersen, ikke var enige om præmissen. Men DR havde lov til at lægge en anden præmis til grund for debatten end næstformanden for DF. Ligeledes er det DR's ret at bestemme, hvilke elementer, der skal indgå i et indslag og hvilke emner, der skal diskuteres. Uenighed om præmissen førte til, at Søren Espersen afbrød interviewet. At et interview er mislykket, er ikke det samme som, at det overskrider de etiske retningslinjer. En gæst får heller ikke mere ret, fordi vedkommende udvandrere. DR-chef Jakob Sloma Damsholt har selv erkendt, at DR ikke fik det ud af interviewet, som det ellers var tanken.

Klager får ikke medhold.

Jesper Termansen, den 26. juni 2020

